

Znak: K-2.431.1.51.2024.6.SG
Szczecin, 20.11.2024 r.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Przedmiot kontroli	Sposób wykonywania czynności tłumacza przysięgłego w zakresie prawidłowości i rzetelności prowadzenia repertorium, a także pobierania wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego wykonane na żądanie sądu, prokuratora, Policji oraz organów administracji publicznej.
Nazwa i adres organu kontrolującego	Wojewoda Zachodniopomorski, ul. Wały Chrobrego 4, 70-502 Szczecin
Dane tłumacza przysięgłego	Pan Maciej Dreła – tłumacz przysięgły języka niemieckiego, adres do korespondencji: ul. Sierpińskiego 1a/3, 75-610 Koszalin.
Okres objęty kontrolą wg programu	Od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia 20 września 2024 r.
Kontrolujący	Pani Sylwia Gaszek – inspektor wojewódzki w Wydziale Kontroli Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie.
Nr upoważnienia	Nr 89/24 z dnia 18 września 2024 r.
Podstawa prawna przeprowadzenia kontroli	Art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego (Dz. U. z 2019 r., poz. 1326), zwanej dalej <i>ustawą</i> .
Rodzaj kontroli i tryb kontroli ¹	kontrola planowa
Termin kontroli	23 – 25 września 2024 r.
Podstawa prawna	- art. 13 ustawy: „Tłumacz przysięgły jest uprawniony do: 1) sporządzania i poświadczania tłumaczeń z języka obcego na język polski, z języka polskiego na język obcy, a także do sprawdzania i poświadczania tłumaczeń w tym zakresie, sporządzonych przez inne osoby, 2) sporządzania poświadczonych odpisów pism w języku obcym, sprawdzania i poświadczania odpisów pism, sporządzanych w danym języku obcym przez inne osoby, 3) dokonywania tłumaczenia ustnego”; - art. 17 ust. 1 ustawy: „Tłumacz przysięgły prowadzi repertorium, w którym odnotowuje czynności wymienione w art. 13.

¹ Kontrola przeprowadzona w trybie zdalnym, na co p. Maciej Dreła wyraził zgodę w oświadczeniu z dnia 21 września 2024 r.

USTALENIA KONTROLI

Pan Maciej Drela posiada uprawnienia tłumacza przysięgłego języka niemieckiego od dnia 16 lutego 1998 r. Tłumacz przysięgły został wpisany na listę prowadzoną przez Ministra Sprawiedliwości pod numerem TP/1326/05.

Na podstawie udostępnionego do kontroli repertorium prowadzonego w formie papierowej ustalono, że w okresie objętym kontrolą tłumacz wykonał:

- **122 tłumaczenia pisemne**, w tym **29** tłumaczeń na rzecz organów wskazanych w art. 15 ustawy z czego:
 - w 2021 r. – 95 tłumaczeń, w tym **2** na rzecz organów wskazanych w art. 15 ustawy,
 - w 2022 r. – **18** tłumaczeń, w tym wszystkie na rzecz organów wskazanych w art. 15 ustawy,
 - w 2023 r. – **1** tłumaczenie na rzecz podmiotu wskazanego w art. 15 ustawy,
 - w 2024 r. (do dnia 20 września 2024 r.) – **8** tłumaczeń, w tym wszystkie na rzecz podmiotów wskazanych w art. 15 ustawy.

W oparciu o oświadczenie złożone przez Pana Macieja Drelę stwierdzono, iż w okresie objętym kontrolą nie wykonywano tłumaczeń ustnych, nie zaistniały również przypadki odmowy wykonania tłumaczenia na zlecenie organów wymienionych w art. 15 ustawy.

(dowód: akta kontroli str. 16)

Kontroli poddano wszystkie wpisy ujęte w Tabeli nr 1, dotyczące tłumaczeń pisemnych wykonanych na żądanie organów wskazanych w art. 15 *ustawy* pod kątem prawidłowości pobierania wynagrodzenia.

Tabela nr 1

Rok	Numer pozycji w repertorium
2021	73, 95
2022	1-18
2023	1
2024	1-8

Nie wniesiono uwag do wysokości pobranego wynagrodzenia w 8 pozycjach dotyczących tłumaczeń wykonanych w 2024 r. Naliczone kwoty odpowiadały stawkom określonym w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego².

Niemniej jednak zwrócono się do tłumacza z prośbą o wyjaśnienie przyjętego trybu postępowania w zakresie ujęcia w jednym wierszu poz. 1-4 w 2024 r. Pan Maciej Drela wyjaśnił: *Co do pozycji 1-4 wpisałem na początku 1 pozycję, do tłumaczenia otrzymałem dokument w formie spiętej stanowiącej jakby jeden element, jednak przeglądając dokument po dokonaniu wpisu doszedłem do wniosku, iż w sumie są to 4 różne dokumenty i postanowiłem je rozdzielić (...). Mogłem potraktować ten spięty dokument jako jedność, jednak doszedłem do wniosku, iż stronie niemieckiej łatwiej będzie potraktować te dokumenty nie jako całość, lecz 4 odrębne dokumenty, choć dotyczyły jednej sprawy.*

dowód: akta kontroli str. 33)

² Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego (Dz.U. 2021, poz. 261 z późn. zm.), zwane dalej *rozporządzeniem*.

Mając na względzie wyjaśnienia tłumacza stwierdzić należy, iż ujęcie w jednym wierszu kilku pozycji tłumaczeń nie wypełnia dyspozycji art. 17 ust. 2 ustawy³. Nadanie dokumentowi podlegającemu tłumaczeniu osobnego numeru w repertorium powinno być jednoznaczne z opisaniem go w sposób wskazany w powyższym artykule, określającym jakie elementy należy umieścić w repertorium dla każdego tłumaczonego dokumentu. Mając na względzie, iż prowadzone repertorium stanowi podstawę oceny działalności tłumacza przysięgłego, należy zwrócić uwagę na konieczność dochowania należytej staranności, aby podczas prowadzenia przedmiotowego dokumentu umieszczać zapisy zgodnie z art. 17 ust. 2 ustawy, tak by odzwierciedlały dokonane tłumaczenia i zawierały wszystkie informacje wskazane w przepisach przedmiotowej ustawy.

W przypadku 21 tłumaczeń ujętych w Tabeli nr 2 stwierdzono, że pobrane wynagrodzenie było niezgodne ze stawkami określonymi w rozporządzeniu, które do 31.12.2023 r. wynosiły odpowiednio: za stronę tłumaczenia z języka polskiego na język niemiecki: POL-NIEM 45,11 zł i z języka niemieckiego na język polski: NIEM-POL 34,50 zł. Wobec powyższego wystąpiono do tłumacza o wyjaśnienia.

Tabela nr 2

L.p.	Numer w repertorium	Tłumaczenie	Wysokość pobranego wynagrodzenia (w zł) odnotowana w repertorium	Liczba stron tłumaczenia	Liczba sporządzonych egzemplarzy	Należne wynagrodzenie (w zł)	Różnica (w zł) (kolumna 4 – 7 w tej tabeli)
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1.	73/2021	POL-NIEM	80	2	1	90,22	-10,22
2.	95/2021	POL-NIEM	160	4	2	182,44	-22,44
3.	1/2022	POL-NIEM	40	1	1	45,11	-5,11
4.	2/2022	POL-NIEM	40	1	1	45,11	-5,11
5.	3/2022	POL-NIEM	4x45	4	1	180,44	-0,44
6.	4/2022	POL-NIEM	4x45	4	1	180,44	-0,44
7.	5/2022	POL-NIEM	45	1	2	45,61	-0,61
8.	6/2022	POL-NIEM	2x45	2	2	91,22	-1,22
9.	7/2022	POL-NIEM	3x45	3	2	136,83	-1,83
10.	8/2022	POL-NIEM	45	1	2	45,61	-0,61
11.	9/2022	POL-NIEM	45	1	2	45,61	-0,61
12.	10/2022	POL-NIEM	45	1	1	45,11	-0,11
13.	11/2022	POL-NIEM	45	1	2	45,61	-0,61
14.	12/2022	POL-NIEM	4x45	4	2	182,44	-2,44
15.	13/2022	POL-NIEM	90	2	2	91,22	-1,22
16.	14/2022	POL-NIEM	90	2	2	91,22	-1,22
17.	15/2022	POL-NIEM	90	2	2	91,22	-1,22
18.	16/2022	POL-NIEM	160	4	1	180,44	-20,44
19.	17/2022	POL-NIEM	160	4	1	180,44	-20,44

³ Repertorium zawiera: 1) datę przyjęcia zlecenia oraz zwrotu dokumentu wraz z tłumaczeniem; 2) oznaczenie zlecniodawcy albo zamawiającego wykonanie oznaczonego tłumaczenia; 3) opis tłumaczonego dokumentu, wskazujący nazwę, datę i oznaczenie dokumentu, język, w którym go sporządzono, osobę lub instytucję, która sporządziła dokument, oraz uwagi o jego rodzaju, formie i stanie; 4) wskazanie rodzaju wykonanej czynności, języka tłumaczenia, liczby stron tłumaczenia oraz sporządzonych egzemplarzy; 5) opis tłumaczenia ustnego wskazujący datę, miejsce, zakres i czas trwania tłumaczenia; 6) wysokość pobranego wynagrodzenia; 7) informację o odmowie wykonania tłumaczenia na rzecz podmiotów, o których mowa w art. 15, zawierającą datę odmowy, określenie organu żądającego tłumaczenia oraz przyczynę odmowy tłumaczenia.

20.	18/2022	POL-NIEM	40	1	1	45,11	-5,11
21.	1/2023	POL-NIEM	200	5	1	225,55	-25,55

Na podstawie informacji uzyskanych od p. Macieja Dreli ustalono, że w 13 pozycjach podstawą naliczenia wynagrodzenia była kwota, do której nie doliczono należnych groszy (tj. 45 zł, zamiast 45,11 zł za stronę tłumaczenia z języka polskiego na język niemiecki). W odniesieniu do pozostałych pozycji, pomimo informacji uzyskanych od kontrolowanego, nie ustalono podstaw naliczenia wynagrodzenia.

Różnice w wysokości kwot należnych, a pobranych przez tłumacza, odnotowanych w repertorium, wynikały również z faktu, że tłumacz nie doliczał wynagrodzenia przysługującego za sporządzenie dodatkowych egzemplarzy tłumaczeń⁴.

W związku z powyższymi uwagami p. Maciej Dreli poinformował: Od tej pory na bieżąco będą sprawdzał nowe stawki i skrupulatnie co do grosza wystawiał organom państwowym rachunki.

Następnie sprawdzeniu poddano prawidłowość wpisów w prowadzonym rejestrze. W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że w większości repertorium zawierało informacje wskazane w art. 17 ust. 2 *ustawy*. Niemniej jednak w przedmiotowym rejestrze odnotowano brak:

- nazw dokumentów podlegających tłumaczeniu (poz. 73/2021, poz. 1-2/2022, poz. 13-15/2022, poz. 1-8/2024);
- dat i oznaczeń tłumaczonych dokumentów lub samych dat (przedłożone wpisy dotyczące tłumaczeń na rzecz podmiotów prywatnych w 2021 r., poz. 73/2021, 95/2021, poz. 1-18/2022, 1/2023, poz. 1-8/2024);
- określenia w rubryce *Uwagi o rodzaju, formie i stanie dokumentu*, czy dokument jest w formie oryginału lub tekstu niesygnowanego (kopii, wydruku, faksu, skanu);
- wskazania rodzaju wykonanej czynności.

Powyższe stanowiło naruszenie art. 17 ust. 2 pkt 3 i 4 ustawy, zgodnie z treścią którego: *repertorium zawiera: (...) 3) opis tłumaczonego dokumentu, wskazujący nazwę, datę i oznaczenie dokumentu, język w którym go sporządzono, osobę lub instytucję, która sporządziła dokument, oraz uwagi o jego rodzaju, formie i stanie, 4) wskazanie rodzaju wykonanej czynności, języka tłumaczenia, liczby stron tłumaczenia oraz sporządzonych egzemplarzy.*

Zwrócono również uwagę, że w większości przypadków odnotowywane przez tłumacza daty przyjęcia zlecenia oraz daty zwrotu dokumentu wraz z tłumaczeniem są niepełne tj. nie zawierają roku (np. poz. 23-25/2021, 1-12/2022, 5-8/2024).

W odpowiedzi na ww. uwagi tłumacz poinformował kontrolującego o powodach zaistniałych braków.

(dowód: akta kontroli str. 17-35)

W toku czynności kontrolnych przekazano tłumaczowi *Zasady poprawności prowadzenia repertorium czynności tłumacza przysięgłego* z dnia 21 listopada 2019 r. opracowane przez Komisję Odpowiedzialności Zawodowej przy Ministrze Sprawiedliwości. Dokument ten w odniesieniu do wyżej wymienionych uwag, wskazuje następujący sposób opisu dokonanych tłumaczeń w repertorium:

⁴ § 2 pkt 3 rozporządzenia: *Wynagrodzenie za sporządzenie dodatkowych egzemplarzy poświadczonych tłumaczeń wynosi 64 gr za każdą dodatkową żądaną stronę tłumaczenia (do 31 grudnia 2023 r. wynosiło 50 gr za stronę).*

- **data zlecenia i data zwrotu dokumentu** wraz z tłumaczeniem – powinny być pełne i podane zgodnie ze zwyczajem zapisu dat w Polsce;
- **nazwa dokumentu** – Jeśli **nazwa dokumentu** (np. skrócony odpis aktu urodzenia, dyplom ukończenia studiów wyższych) w ogóle nie występuje, co ma miejsce zwłaszcza w dokumentach obcojęzycznych, należy wpisać rodzaj dokumentu, określając go według własnego uznania (np. świadectwo szkolne, zaświadczenie);
- **data dokumentu** – podobnie jak w innych rubrykach, powinna być pełna i podana zgodnie ze zwyczajem zapisu dat w Polsce; (...) numer dokumentu może być w tej rubryce wpisany jako **oznaczenie dokumentu**, jeśli dokument jest opatrzony numerem, jeśli jednak dokument nie ma swojego numeru – należy wpisać każde inne oznaczenie, na przykład składające się z samych liter lub liter i cyfr. W razie braku daty lub oznaczenia dokumentu, należy ten fakt odnotować zwrotem „bez oznaczenia” lub skrótami „b.d.” albo „b.o.”;
- **uwagi o rodzaju, formie i stanie dokumentu** – jeśli rodzaj dokumentu nie jest podany w jego nazwie (patrz rubryka „data, nazwa i oznaczenie dokumentu”), na przykład dyplom, świadectwo, zaświadczenie, akt notarialny itp., zaś jego stan wykazuje zniszczenie lub ogólną nieczytelność, wynikającą np. ze sporządzenia go pismem odręcznym, należy w tej rubryce te dane podać, np. „dyplom, nieczytelne wpisy odręczne”. Brak uwagi na temat stanu dokumentu oznacza, że dokument jest w dobrym stanie, nie nasuwającym żadnych zastrzeżeń. Zawsze jednak należy w tej rubryce stwierdzić, czy dokument jest w formie oryginału lub tekstu niesygnowanego (kopii, wydruku, faksu, skanu). Natomiast rubryka ta nie wymaga oczywiście wpisu w przypadku wykonywania tłumaczenia ustnego;
- **rodzaj wykonanej czynności i język tłumaczenia** – wpis do tej rubryki ma określić czynność wykonaną przez tłumacza przysięgłego, do wykonania której pozostaje uprawniony mocą art. 13 ww. ustawy, a więc jedną z następujących czynności: tłumaczenie pisemne z języka (...) na język (...), tłumaczenie ustne (zawsze na język [...] i z języka [...] na język polski), poświadczenie dostarczonego tłumaczenia pisemnego z języka (...) na język (...), odpis dokumentu w języku (...), poświadczenie dostarczonego odpisu dokumentu w języku (...).

ZAKRES STWIERDZONYCH NIEPRAWIDŁOWOŚCI

W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono, że:

- w 21 pozycjach w latach 2021-2023 pobrane wynagrodzenie za tłumaczenia na rzecz organów wskazanych w art. 15 ustawy nie odpowiadało stawkom określonym w rozporządzeniu; we wszystkich przypadkach naliczone kwoty były niższe niż należne.
- w repertorium nie zamieszczano wszystkich informacji wskazanych w art. 17 ust. 2 ustawy.

Ocena	pozytywna z nieprawidłowościami
Zalecenia	<ul style="list-style-type: none"> – pobierać wynagrodzenie za tłumaczenia na żądanie organów, o których mowa w art. 15 ustawy, zgodnie ze stawkami określonymi w rozporządzeniu; – zamieszczać w prowadzonym repertorium wszystkie

	<p>informacje wynikające z dyspozycji art. 17 ust. 2 ustawy, stosując przy tym wytyczne opracowane przez Komisję Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych przy Ministrze Sprawiedliwości, zawarte w <i>Zasadach oceny poprawności prowadzenia repertorium czynności tłumacza przysięgłego</i>.</p>
Pouczenie	<ul style="list-style-type: none"> – od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze; – o podjętych działaniach, mających na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości, proszę poinformować mnie za pośrednictwem Wydziału Kontroli Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.
Podpis kierownika jednostki kontrolującej	<p style="text-align: center;">z up. WOJEWODY ZACHODNIOPOMORSKIEGO</p> <p style="text-align: center;">Bartosz Brożyński</p> <p style="text-align: center;">I Wicewojewoda Zachodniopomorski</p>